

De linnen gordel en de wijnkruiken

Periodethema: Een ongehoorzaam volk
Jeremia 13: 1-14

KERNTEKST

'Want gelijk als een gordel kleeft aan de lendenen eens mans, also heb Ik het ganse huis van Israël en het ganse huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEERE, om Mij te zijn tot een volk en tot een naam en tot lof en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet gehoord.' (Jer. 13: 11)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Met het beeld van de gordel omschrijft de HEERE op een ontroerende manier de aard van Zijn verbond. Een gordel is heel persoonlijk, als een sieraad en heeft een praktische waarde. De gordel is nauw verbonden met het lichaam. Zoals de man zijn vrouw aankleeft in het huwelijk, zo heeft de HEERE Zijn volk aan Zich gebonden. De laatste woorden vormen een trieste anticlimax: 'maar zij hebben niet gehoord.'

BEGINSITUATIE

Deze vertelling is de eerste van het nieuwe thema: een ongehoorzaam volk. Hij sluit helemaal aan bij de vertelling van vorige week: de roeping van Jeremia. De informatie die daar gegeven is, wordt bij de kinderen als bekend verondersteld. (Met name: politieke achtergrond.)

DOELSTELLINGEN

- De kinderen kunnen vertellen wat Jeremia met de gordel heeft gedaan.
- Ze begrijpen dat de gordel een beeld is van de nauwe band van God met Zijn volk.
- Ze begrijpen hoe de Israëlieten door de straf van de ballingschap niet vernietigd, maar gezuiverd zijn.
- Ze raken onder de indruk van de trouw van God.

INDELING

- Voorgeschiedenis.
- Preek, punt één.
- Preek, punt twee.
- Preek, punt drie.
- De toepassing.
- De preek van de flessen.

ZINGEN

Psalm 63: 5; 79: 4, 7; 81: 13, 15; 105: 5

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 63: 5 De dichter wordt bedreigd door boze vijanden. Hij heeft geen macht. Maar hij heeft God. Mijn ziel kleeft U standvastig aan. Hier mag je denken aan de gordel om de man. Zo mag de gelovige zich aan God vastklampen. Wat er dan ook gebeurt, je bent veilig en getroost. Maar wee de vijanden. Zij zullen door de wraak van God verpletterd worden.

MATERIALEN

Afbeeldingen van een gordel (bijv. hogepriester, schaapherder, Elia, enz.)
Kaart van Israël, waarop je de weg van Jeruzalem naar de Eufraat kunt aanwijzen.

BORDPLAN

Jeremia
Eufraat
gordel

INTRODUCTIE

In Israël hadden de mensen geen ritsen, knopen of elastiek. Hoe moet je dan je kleren 'dicht' doen? Daarvoor hadden ze een gordel, een soort sjaal of riem, die je om je middel knoopt. Die gordel houden de kleren bij elkaar en maakt ook je kleding af. Daarom is zo'n gordel vaak mooi versierd. Zo'n gordel is ook heel persoonlijk. Soms werd hij gegeven als een kostbaar geschenk. Arme mensen hadden een gordel van leer, die was gesneden uit een koeienhuid. In de Bijbel zijn dat bijvoorbeeld Elia en Johannes de Doper. Rijkere mensen hadden een linnen gordel. Bij de priesters was die mooi wit. De gordel van de hogepriester was geborduurd met purper, scharlaken en hemelsblauw. En Johannes op Patmos ziet de Heere Jezus in Zijn heerlijkheid met een gordel van goud. In de gordel kun je ook dingen bewaren. Dan is hij dubbel geslagen en ontstaat er een buidel voor bijv. geld. De herder kan er een lammetje in dragen. Soldaten dragen hun zwaard onder de gordel. En als je op reis ging of aan het werk, dan trok je de kleding omhoog in de gordel, zodat je benen niet gehinderd werden door de lange kleding. Dat heet 'omgorden'.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Vandaag horen we de preek van de gordel. Jeremia moet iets heel bijzonders doen met een gordel. Luister maar.

Vertelling

VOORGESCHIEDENIS

Jeremia heeft nu al meer dan twintig jaar gepreekt. De godvrezende koning Josia is gestorven. Israël is onder macht van de Farao van Egypte gekomen. Die heeft Jozakim aangesteld als koning. Ondertussen is er ook in de wereld rondom Juda veel veranderd. Het machtige Assyrië is veroverd door de Babyloniërs met hun sterke koning Nebukadnezar. En de mannen van Juda hebben zich nu tot God bekeerd? O nee, Jozakim is een goddeloze koning. De Joden willen niet naar de HEERE luisteren. Maar God laat ze niet los. Als ze niet naar woorden willen horen, dan zal God tot hen spreken door daden. Jeremia moet iets gaan doen met een gordel. Luister maar. Het is de preek van de gordel in drie punten.

PREEK, PUNT ÉÉN

Op een dag krijgt Jeremia een vreemde opdracht van God. De HEERE zegt: 'Ga heen en koop voor jezelf een mooie, linnen gordel en knoop die om je middel.' En de HEERE zegt er nog bij: 'Je mag hem niet in het water wassen.' Jeremia doet wat de HEERE zegt. Hij koopt een mooie witte gordel en bindt hem om. Iedereen kan die mooie gordel zien.

Het valt op en de mensen zeggen: 'Hé, Jeremia, heb je een nieuwe gordel? Wat mooi.' Maar jullie kunnen wel begrijpen dat die gordel niet wit is gebleven. Op wit zie je alles. En na verloop van tijd wordt de mooie gordel steeds vuiler. Ook dat zien de mensen. 'Hé Jeremia, zou jij je gordel niet eens wassen?' Maar Jeremia zegt: 'Nee, dat mag ik niet doen van God.' Ik denk dat de mensen elkaar eens aankijken. Misschien hebben ze wel gelachen. Daar loopt Jeremia met zijn vuile gordel. Die mooie gordel, die eerst een sieraad was, is nu iets om je voor te schamen. Niemand zou hem willen dragen. Eigenlijk wordt Jeremia er verdrietig van.

PREEK, PUNT TWEE

Na een tijdje krijgt Jeremia een nieuwe opdracht van de Heere. 'Jeremia, neem nu de gordel, die je gekocht hebt, die je elke dag om je middel draagt. Ga op reis naar het noorden, naar de grote rivier de Eufraat en verstop de gordel daar in een kloof tussen de steenrotsen.' Dat is ook wel een vreemde opdracht. Maar de HEERE zegt het en Jeremia luistert. Hij maakt zich klaar voor de reis, want het is een tocht van wel meer dan vijfhonderd kilometer. Na een reis van enkele weken komt Jeremia bij de Eufraat aan. Dan zoekt hij daar een plekje bij de rivier zoals de HEERE dat gezegd heeft. Bij die rivier zijn rotsen en in die rotsen zitten allemaal openingen, gaten, kloven. In één van die kloven verstoppt Jeremia de linnen gordel. Hij verbergt hem, zodat niemand hem kan vinden. Alleen Jeremia weet het. Daarna gaat Jeremia weer terug naar Jeruzalem, nu zonder gordel. En de mensen vragen: 'Hé, Jeremia, waar is je gordel gebleven?' Jeremia zegt: 'Die heb ik verstoppt bij de Eufraat.' De mensen kijken elkaar aan. Ze denken: Is Jeremia misschien een beetje gek geworden of zo? Wie doet dat nou?

PREEK, PUNT DRIE

Er is een hele tijd voorbij gegaan. In de Bijbel staat: veel dagen. Dan ineens krijgt Jeremia weer een opdracht van God. 'Jeremia, ga naar de Eufraat en zoek de gordel op, die jij daar op Mijn bevel moest verstoppen.' En Jeremia gaat. Hij zoekt bij de rivier de rots op, vindt het gat en graaft er in. En dan, o jongens en meisjes, dan vindt hij daar de gordel, nou ja, gordel... Je kunt nog zien dat het een gordel geweest is, maar verder is de gordel half vergaan, verteerd. Je kunt hem nergens meer voor gebruiken. En zo is Jeremia weer teruggekomen. Van wat eens een prachtige witte gordel was, is niets meer overgebleven dan een paar sliertjes stof, die uit elkaar vallen als je er een beetje aan trekt. Waardeloos!

DE TOEPASSING

Jongens en meisjes, hebben jullie een idee, wat deze preek van de gordel betekent? Jeremia weet het ook niet, maar de HEERE heeft het hem verteld.

Luister maar. 'Zo zegt de HEERE: Zoals een gordel kleeft aan het middel van een man, zo heb Ik het hele huis van Israël en het hele huis van Juda aan Mij doen kleven!' (Herhaal deze zin nadrukkelijk.) Horen jullie dat? Wie is die gordel? Het is het huis van Israël en het huis van Juda: niet alleen het Tweestammenrijk en ook het Tienstammenrijk! (God is dat niet vergeten, ook al is het al honderd jaar weggevoerd!) Israël was Mijn trots, Mijn sie-raad, Mijn gordel, zegt God. De HEERE heeft met dit volk een verbond gemaakt, net zoals een man trouwt met zijn vrouw. De HEERE heeft dit volk alles gegeven wat ze nodig hebben, ja nog veel meer. Maar luister nu wat er op deze mooie woorden volgt: 'Maar ze hebben niet geluisterd!' Voelen jullie hoe verdrietig God is over Zijn volk? Hij heeft het zo goed met hen bedoeld, maar o, dat ongehoorzame volk, ze hebben niet geluisterd. Nu weten jullie dus wat er met die mooie, nieuwe gordel bedoeld wordt. Maar die witte gordel is vies en vuil geworden. De Israëlieten dienen andere goden, ze buigen zich voor de afgoden. Ze doen gewoon steeds maar weer hun eigen zin. Maar waarom moest Jeremia die gordel bij de Eufraat verstoppen? Luister: 'Zo zegt de HEERE, op dezelfde manier zal Ik de trots en hoogmoed van Jeruzalem laten bederven. Daar zal niets van overblijven, net zoals die gordel.' Ja, ongeveer tien jaar later lopen langs dezelfde weg naar de Eufraat duizenden Joden. Zij zijn de gevangenen van Nebukadnezar. Ze worden meegenomen naar Babel. Ze moeten in ballingschap. Wat zijn ze verdrietig. Daar zullen ze vele jaren blijven, net zo als die gordel vele dagen verstopt zat bij de Eufraat. De preek van de gordel was dus een profetie, een voorspelling. En daar bij de Eufraat blijft van die gordel niets meer over. Maar nu moeten jullie eens heel goed opletten. Want wat heeft God gezegd? Hij zegt: 'Zo zal Ik de trots van Juda vernietigen.' Hoor je dat? God zegt niet: 'Daar zal Ik Juda vernietigen.' Dat had het volk wel verdiend. Maar God is zo goed. Zijn trouw is zo oneindig groot. Daar in het verre Babel zullen de Israëlieten hun trots en hoogmoed verliezen. Zij gaan zich schamen vanwege hun zonden voor God. Je kunt het zo zeggen: zoals die gordel vuil naar de Eufraat gegaan is en daar is vergaan, zo gaat ook het volk vuil naar de Eufraat. Maar daar in Babel vergaat het volk niet, maar het vuil, hun hoogmoed. Het volk wordt dus eigenlijk schoon voor God. En na vele jaren mogen de Israëlieten weer terug naar hun eigen land. Dan komt het volk terug, zonder trots. En weten jullie wat het wonder is? Ze zijn genezen. Na de terugkeer uit de ballingschap hebben de Joden nooit meer de afgoden gediend!

DE PREEK VAN DE FLESSEN

Maar nu geloven de Israëlieten de woorden van Jeremia nog niet. O nee, ze kijken trots naar Jeremia. Ze lachen hem gewoon uit.

Nou, als ze lachen, gaat Jeremia zo preken, dat ze nog harder gaan lachen. Het is de tijd van de druivenoogst. En dan wordt er van de druiven wijn gemaakt. De nieuwe wijn gaat eerst in kruiken en daarna in lederen zakken. Luister wat de profeet zegt: 'Alle flessen, alle kruiken zullen gevuld worden met wijn.' De Joden lachen. 'Ja Jeremia, je doet net alsof je ons iets heel bijzonders vertelt, maar dat snapt toch iedereen?' Maar dan gaat Jeremia verder. Hij kijkt heel ernstig. Hij wijst hen aan en zegt: 'Jullie zijn die flessen. Alle inwoners van dit land. Ook de koningen, de priesters en de profeten. God zal jullie allemaal vol maken met wijn, zodat jullie dronken worden. Niet met gewone wijn, maar met de wijn van Mijn toorn. O, als dat oordeel komt, dan zal Ik niet meer letten op jullie geschreeuw en geroep. Ik zal jullie als de kruiken in stukken slaan, de een tegen de ander.' Maakt deze preek indruk? Nu niet. Maar later, als het te laat is, dan komen de woorden van Jeremia terug in hun gedachten. Want de God van Jeremia doet wat Hij zegt. Weten jullie nog wat Jeremia gezien had bij zijn roeping? Een amandeltak, de waakboomtak. God zal wakker zijn over Zijn woord.

AFSLUITING

Hoe vinden jullie de preken van Jeremia? Hoe vinden jullie de Israëlieten? Wat vinden jullie van het geduld van God? Maar nu komt de vraag naar onszelf: Wat zou God van jouw en mijn leven zeggen? Heb je God lief met heel je hart? Of zijn er allemaal afgoden in ons leven waarvoor wij knielen?

VERWERKING

- Gesprek over de Heere Jezus Die in Gethsémané ook 'dronken' werd en de drinkbeker tot de laatste druppel heeft leeggedronken.
 - Gesprek over de kleding en de eer van God.
 - Vragen over de gordel. (Sommige vragen zijn wat moeilijk, maar van een quiz mag je ook wel iets leren. Je kunt dan de eerste letter geven van het antwoord.)
- 1 Profetie van Jesaja.
Wat moet op de open plaatsen staan?
Want ...1... zal de gordel Zijner lendenen zijn,
ook zal de ...2... de gordel Zijner lendenen zijn.
1. gerechtigheid
2. waarheid
 - 2 Tegen wie zegt de Heere Jezus: 'Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelf, maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zal een ander u gordden?' *tegen Petrus*
 - 3 Tegen wie zei de Heere Jezus: 'Verkrijgt u noch goud noch zilver in uw gordels?'
Tegen Zijn discipelen, die het evangelie gaan verkondigen
 - 4 Wat moesten de Israëlieten eten, terwijl hun klederen opgeschort waren?
Pascha

- 5 Wie droeg een geborduurde gordel?
de hogepriester
- 6 Wie droeg een gouden gordel?
Christus op Patmos
- 7 Wie droeg een leren gordel in het Oude Testament?
Elia
- 8 Wie droeg een leren gordel in het Nieuwe Testament?
Johannes de Doper
- 9 Wie gaf zijn boog en zijn zwaard en zijn gordel
aan zijn beste vriend?
Jonathan aan David
- 10 Wie gordde zijn zwaard aan de rechterzijde,
omdat hij links was?
de richter Ehud
- 11 Wie heeft Zichzelf omgord om de voeten van
de discipelen te wassen?
de Heere Jezus
- 12 Wie moest een nieuwe gordel kopen?
Jeremia